

розташовувалася на рівні дитячих очей, також заздалегідь розставили стільці, які відповідали зросту дітей, розмістивши їх на відстані, не ближче 50 см.

Якщо педагог знаходить нове бачення свого предмету, нові підходи до дітей, якщо орієнтується не на загал, а на кожну конкретну особистість – у нього на занятті працюватимуть навіть найбільш непосидючі, найбільш експресивні діти [2].

Ми розглянули один з перспективних засобів в освітній роботі з дошкільнятами – цифрові технології. Безсумнівно, їх використання дозволяє збагатити педагогічний процес, піднести його ефективність, дає педагогу можливість проявити свої новаторські ідеї, стимулює науковий інтерес як у дитини, так і у педагога.

Список використаних джерел

1. Грод І. М. Важливість вивчення майбутніми вчителями-предметниками інформаційних технологій. *Сучасні цифрові технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи*: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Тернопіль, 2021. С. 120–122.

2. Миць Г. Образ вчителя з крейдою відходить у небуття. *Високий замок*. № 182. ULR: <http://old.osvitportal.lviv.ua/portal/news.php?readmore = 160> (дата звернення: 21.10.2025).

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: МОЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Безруков Олександр Олександрович

здобувач третього рівня вищої освіти, спеціальність Професійна освіта
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
sashabezrukownmail@gmail.com

В умовах стрімкого розвитку цифрового суспільства інформаційно–технології набувають особливого значення в освітньому процесі. Вони не лише відкривають нові можливості для навчання, але й стають життєво необхідними в умовах війни, коли доступ до якісної освіти багато в чому залежить від цифрових рішень. Тому дослідження впливу інформаційних технологій на освіту є актуальним і важливим для визначення ефективних способів забезпечення безперервного та якісного освітнього процесу в сучасних реаліях.

Виступаючи потужним каталізатором розвитку ключових компетенцій, необхідних для досягнення успіху в ХХІ столітті, інформаційні технології кардинально змінюють освітній процес. Ця трансформація виводить навчання за межі традиційної моделі пасивної передачі знань та сприяє створенню динамічного, інтерактивного та орієнтованого на здобувача освіти середовища. Інформаційні технології забезпечують доступ до величезних цифрових бібліотек, сучасних інструментів моделювання та глобальних комунікаційних платформ, що уможливорює розробку освітянами гнучких та персоналізованих навчальних програм. Така адаптивність сприяє здобувачам освіти навчатися у зручному для себе темпі, глибше занурюватися в матеріал та обирати той спосіб взаємодії з ним, який найкраще відповідає їхньому стилю навчання. Завдяки цьому освіта стає більш ефективною та доступною для кожного.

Інтеграція інформаційних технологій відіграє важливу роль у формуванні критичних когнітивних та практичних навичок. Цифрова та інформаційна грамотність більше не є спеціалізованою навичкою, а виступає основною компетенцією, яка розвивається, коли здобувачі освіти набувають умінь орієнтуватися, оцінювати та синтезувати інформацію з онлайн-джерел. Крім того, інформаційні технології сприяють розвитку критичного мислення та навичок вирішення проблем. За допомогою вправ з програмування, проєктів з аналізу даних або складних віртуальних симуляцій студенти отримують завдання застосовувати теоретичні знання в практичних, реальних сценаріях. Таке практичне залучення стимулює креативність, студенти використовують мультимедійні ресурси та цифрові інструменти для створення проєктів і візуалізацій, що демонструють їхнє розуміння та рішення завдань новими способами.

Як зазначає І. Кучерак «систематичне використання інформаційних технологій забезпечує:

- інтенсифікацію навчального процесу, раціональне використання часу;
- підвищення ефективності навчання, залучення різних видів чуттєвого сприймання в мультимедійному контексті;
- формування ключових компетентностей;
- побудову відкритої системи освіти, яка забезпечує кожній особистості власну індивідуальну траєкторію навчання» [1, с. 149].

Окрім індивідуальних когнітивних навичок, інформаційні технології значно покращують навички співпраці та комунікації. Хмарні інструменти, спільні документи та платформи для відеоконференцій руйнують фізичні бар'єри аудиторії, дозволяючи студентам працювати разом над складними проєктами в режимі реального часу. Цей процес вдосконалює їхню здатність зрозуміло спілкуватися, домовлятися про ролі та ефективно працювати в команді. Не можливо не погодитися з І. Пшеничною у тому, що «використання комп'ютерних програм, веб-платформ та мультимедійних матеріалів сприяє підвищенню зацікавленості та мотивації студентів до навчання, а також розвиває їхні творчі навички. Крім того, інформаційні технології сприяють розвитку комунікативних навичок здобувачів вищої освіти. Застосування електронної пошти, форумів, соціальних мереж та інших комунікаційних інструментів дозволяє створювати віртуальні спільноти, де студенти можуть обмінюватися думками, досвідом та взаємодіяти з однолітками та викладачами з усього світу» [2, с. 52]. З рештою, технології є ключовим фактором для сприяння «навчанню впродовж життя». Легка доступність онлайн-курсів, підручників та баз знань дає змогу здобувачам освіти брати на себе відповідальність за свій освітній шлях.

Базуючись на програмних продуктах широкого спектру призначення, система освіти завжди була відкритою до впровадження інформаційних технологій в освітній процес. Заклади освіти успішно використовують різноманітні програмні пакети. Деякі з них є відносно доступними – текстові та графічні редактори, інструменти для роботи з електронними таблицями та підготовки комп'ютерних презентацій. Інші пакети є складнішими або вузькоспеціалізованими, наприклад, системи програмування та управління базами даних, пакети символічної математики та статистичної обробки. Окремі програмні

продукти розроблені спеціально для педагогічних потреб, щоб допомогти студентам опанувати конкретні предмети. Використання бібліотечних ресурсів стало звичним і невід'ємним елементом освітнього процесу.

Використання інформаційних технологій відкриває нові можливості для оцінювання навчальних досягнень та надання оперативного зворотного зв'язку. Онлайн-тести, електронні портфоліо та автоматизовані системи оцінювання дозволяють здобувачам освіти контролювати власний прогрес, розвивати навички самоорганізації та відповідального підходу до навчання, що є важливою складовою формування ключових компетентностей.

Вважаємо, що інформаційні технології також підвищують інклюзивність та доступність освіти. Адаптивні платформи та цифрові ресурси дозволяють студентам з особливими потребами або тим, хто перебуває у складних умовах, отримувати навчальний матеріал у зручному форматі, забезпечуючи рівні можливості для розвитку.

Не менш важливим аспектом є формування цифрової етики та навичок безпечної поведінки в онлайн-середовищі. Робота з інформацією у цифровому просторі вчить критично оцінювати джерела, дотримуватися авторських прав та етичних норм, що є невід'ємною складовою компетентного фахівця нового покоління.

Зрештою, впровадження інформаційних технологій в освітній процес формує компетентності, що відповідають вимогам сучасного цифрового ринку праці. Здобувачі освіти опановують роботу з великими даними, цифрове моделювання, проєктну діяльність та командну взаємодію у віртуальному середовищі, що підвищує їхню готовність до професійної діяльності та здатність швидко адаптуватися до змін.

Таким чином, інформаційні технології стають не лише засобом модернізації освіти, а й потужним чинником її якісного оновлення. Їхня керованість, гнучкість, мобільність, інтерактивність та адаптивність створюють середовище, у якому навчання перетворюється на процес саморозвитку, співпраці й творчого пошуку. Саме це забезпечує формування фахівця нового покоління – компетентного, мобільного та готового діяти в умовах цифрового суспільства. Подальші розвідки в цій сфері дозволять визначити оптимальні стратегії поєднання традиційних та цифрових методів навчання для підвищення якості освіти та розвитку ключових компетентностей здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Кучерак І. В. Інформаційні технології в роботі сучасного педагога: виклики НУШ. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*, 2020. № 2. С. 147–151. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/3845/4116> (дата звернення: 01.11.2025).
2. Пшенична І. Використання інформаційних технологій у процесі формування навичок самостійної освітньої діяльності здобувачів вищої освіти. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2022. № 8, т. 10. С. 47–53. URL: <https://oip-journal.org/index.php/oip/article/view/175> (дата звернення: 01.11.2025).